

of this concept in different historical periods of development of humanity are described in the article. The professional self-determination as the pedagogical category is determined as the scientific concept of pedagogy, which expresses the most general properties and the interconnection of self-determination of personality with its development. The professional self-determination of personality in modern pedagogical science is determined from different points of view as the ability, capability and readiness of the person to build ones own life according to ones individuality; as the ability for self-regulation and as the way of interaction between personality and society. On the basis of historical analysis the professional self-determination is considered as the pedagogical category, which characterizes the relationships and interdependences between content of pedagogical professional knowledge (from the determination of the object to the allotment of the pedagogical technology) and features of the personality, the development and manifestation by person of which is based on the informative saturated support. There is made the conclusion, that innovative character and insufficient theoretical methodological elaboration of new approach to the professional self-determination of personality lies in the providing of needed by state and society result on the base of choice of personality of information about one or another kind of professional activity. So, there is the necessity to build the concept, model and elaboration of the program of social pedagogical support of the personality to the system process of ones professional self-determination.

Keywords: professional self-determination, professional knowledge, personality characteristics.

УДК 378.1(477)

Олена Кравченко –
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка» (м.Старобільськ)

Моделювання як механізм стратегічного розвитку університету

У статті обґрунтовується процес моделювання як механізм стратегічного розвитку університету. Проблема моделювання стратегічного розвитку університету займає важливе місце в системі управління навчальним закладом. Метою статті є теоретичне обґрунтування моделювання як механізму стратегічного розвитку університету. Методологічними засадами дослідження є теорія моделювання, положення стратегічного менеджменту та управління навчальними закладами, системний та синергетичний підходи. У статті акцентується увага на особливостях моделювання як механізму стратегічного розвитку університету, розкриваються умови здійснення зазначеного процесу. Визначено переваги та недоліки моделювання стратегічного розвитку університету. Доведено, що у практичній діяльності моделювання стратегічного розвитку університету є складним механізмом, який, у свою чергу, містить сукупність регламентуючих правил, законів, процедур та особливостей взаємодії між суб'єктами та об'єктами управління.

Ключові слова: моделювання, механізм, стратегічний розвиток, університет, управління.

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Перспективи успіху сучасних університетів значною мірою залежать від управління їх стратегічним розвитком. Стратегічний розвиток університету є відповіддю на цивілізаційні запити суспільства, орієнтиром виживання в жорстоких умовах конкуренції, способом підвищення рейтингових позицій навчального закладу. Сучасні реалії свідчать про те, що університетам потрібні нові дієві механізми управління стратегічним розвитком. Отже, закономірно виникає теоретичний та практичний інтерес до механізмів стратегічного розвитку сучасного університету. У свою чергу, дослідницький інтерес викликають сутнісні ознаки та форми прояву такого явища, як стратегічний розвиток вищого навчального закладу. Незважаючи на істотний інтерес до управління вищими навчальними закладами з боку державних службовців, економістів та управлінців, залишаються нерозв'язаними завдання з визначення механізмів стратегічного розвитку та способів його удосконалення. Отже, існуюча проблема зумовлює необхідність розгляду процесу моделювання як механізму стратегічного розвитку університету.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної

проблеми, котрим присвячується означена стаття. Зважаючи на те, що предметом нашого дослідження є моделювання стратегічного розвитку університету як одного з основних видів управлінської діяльності, ми зосереджуємо увагу на аналізі наукових поглядів і підходів до цього феномену (Н. Амосов, Н. Бусленко, Б. Глінський, Б. Грязнов, А. Дашенко, О. Дейнеко, Б. Динін, Д. Дмитришин, В. Дружинін, Д. Конторов, Н. Мамедов, Є. Нікітін, І. Новік, Г. Оборський, А. Усов, Я. Цехмістр, К. Чалий, В. Штофф).

Підґрунтя нашого дослідження складає теорія стратегічного управління організацією, вивчення якої уможливило окреслення ключових понять, принципів та закономірностей власне стратегічного управління як ядра теоретичних основ змістової складової процесу моделювання стратегічного розвитку університету. Загальні теоретичні основи стратегічного управління розглянуто в працях Р. Акоффа, І. Ансоффа, Ч. Барнарда, К. Боумена, Дж.Брайсона, Н. Бутенко, Г. Волкера, П. Дженстера, П. Друкера, К. Ендрю, В. Євтушевського, Б. Карлофа, Д. Кенуели, К. Ковальської, Б. Мізюка, Г.Мінцберга, Д.О'Ніла, М. Портера, К. Прахалад, А. Садекова, Дж. Сав'єра, Д. Сазерленда, Г. Саймона, Г. Томаса, А. Томпсона, Д. Хасси, Г. Хемела, А. Чандлера; управління змінами в роботах Кр.Мейбі, Б.Мейон та ін.

Сутність, сучасні принципи, механізми, методи і моделі стратегічного управління докладно розглянуто в економічній літературі вітчизняними вченими (В. Білошапка, В. Василенко, С. Гончарова, І. Дребот, Л. Забродська, В. Загорулька, Г. Загорій О. Кудояр, Є. Мироненко, О. Пономарьов, В. Пастухова, О. Попович, Г. П'ятницька, Ю. Слабковський, А. Сучков, О. Таран, О. Тищенко, А. Черемис, А. Череп, В.Швед, А.Шегда, Б.Шелегеда, В.Шелкунов, З.Шершньова та ін.). Методологічні засади, особливості стратегічного процесу та окремі аспекти розробки та реалізації механізмів стратегічного менеджменту, розглядалися в працях Л. Антошкіної, В. Василішина, В. Волкова, З. Галушки, А. Діброви, І. Ігнат'євої, Є. Кайлюка, Г. Кіндрацької, С. Козьменка, М. Мартиненка, О. Напори, В. Немцова, Г. Осовської, І. Писаревського, Н. Подольчака, В. Сладкевича, Н. Таранавської, та ін.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні процесу моделювання як механізму стратегічного розвитку університету.

Визначальною для дослідження теоретико-методологічних засад моделювання стратегічного розвитку університету є така дослідницька процедура як моделювання ((В. Абишов, В. Віденко, Б. Бірюков, У. Глушков, Л. Капченко, Є. Лодатко, А. Ляпунов, А. Цимбалару, В. Штофф, та ін). Проблеми моделювання в педагогічних системах висвітлено в науковому доробку В. Бикова, В. Бондаря, О. Дахіна, В. Докучаєвої, Г. Єльнікової, Ю.Козловського, Ю. Конаржевського, О. Мещанінова, В. Пікельної, Т. Шамової.

Так, моделювання в широкому сенсі — це особливий пізнавальний процес, метод теоретичного та практичного опосередкованого пізнання, коли суб'єкт замість безпосереднього об'єкта пізнання вибирає чи створює схожий із ним допоміжний об'єкт-замісник (модель), досліджує його, а здобуту інформацію переносить на реальний предмет вивчення. Моделювання — це процес створення та дослідження моделі, а модель — засіб, форма наукового пізнання [6]. Так, М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі зазначають, що моделювання — це єдиний на сьогодні систематизований спосіб оцінки різних варіантів розвитку майбутнього та їх потенційних наслідків [5, С.205].

Гносеологічний аналіз моделювання важливий не тільки сам по собі (як філософське осмислення одного з найбільш поширених в сучасній науці методу дослідження, а й у зв'язку з тим, що він дозволяє більш глибоко розуміти загальні закономірності пізнання [1, С.9].

Загальне завдання теорії моделювання – це розроблення методології, спрямованої на вивчення об'єктів, які існують поза нашою свідомістю, і які взаємодіють між собою у зовнішньому середовищі [7, С.16]. З огляду на дослідження, присвячені моделюванню складних систем, вважаємо, що процес моделювання стратегічного розвитку університету, крім надійності й достовірності, має відповідати загальноприйнятим вимогам доступності, розуміння й сприяння подальшому ефективному використанню.

Моделювання однозначно веде до спрощення та втрати частини інформації про об'єкт, однак дозволяє оптимізувати управління процесами, проводити діагностику та прогнозування. Метою дослідника є збереження максимальних обсягів інформації під час її перенесення з реальних об'єктів на їх моделі [3].

Моделювання є пріоритетним методом для демонстрації розвитку певних процесів, він дозволяє ускладнювати й спрощувати структури, а також автономізувати елементи в процесі свого розвитку. У нашому випадку моделювання стратегічного розвитку університету базується на використанні поточної статистичної й фактичної інформації, а також поглядів авторитетних учених, фахівців й експертів. Отже, абстрагуючись від другорядного, спрощуючи й залишаючи лише мінімальний набір необхідних істотних факторів, за допомогою моделювання стратегічного розвитку університету ми маємо можливість розкрити специфіку й прогнозувати подальші дії об'єкта.

Тривалий час все моделювання діяльності навчальних закладів обмежувалося описовими (текстовими) формами, які мали назву планів. У них розкривався, насамперед, зміст роботи різних ланок навчально-виховного процесу, тобто йшлося про об'єкт, а управління з його технологіями лишалося поза планом [2]. Зауважимо, що у нашій роботі ми пропонуємо метод моделювання використовувати як механізм стратегічного розвитку університету, який характеризується випадковістю та невизначеністю. Ми будемо розрізняти невизначеність справжню, обумовлену властивостями управлінських процесів та невизначеність інформаційну, обумовлену недоліками необхідної інформації, що має спричинити циклічний характер моделювання.

З огляду на наше дослідження вважаємо, моделювання стратегічного розвитку університету має на меті наглядно продемонструвати процеси якісних і кількісних властивостей явищ однакової природи і явищ, різнорідних за своєю сутністю. Здійснення моделювання стратегічного розвитку університету дозволяє розробити модель стратегічного розвитку університету, яка достатньо повно відбиває особливості та сутність досліджуваного явища та забезпечити коректні інтерпретації модельних результатів для практичного використання.

Варто зазначити, що стратегічний розвиток університету стає скоріше правилом ніж виключенням, тому перед керівниками в цьому випадку постають нові проблеми, які торкаються виживання вищих навчальних закладів у конкурентній боротьбі, а також певної управлінської культури, зумовленою зазначеним процесом. Стратегічний розвиток університету базується на стратегічному управлінні як концепції виживання в конкурентних умовах; формуванні уявлення майбутнього навчального закладу; формуванні певної позиції на ринку освітніх послуг та фіксації всіх станів університету до досягнення кінцевих результатів. У даному контексті ми розуміємо, що стратегічний розвиток передбачає певний набір сутнісних змін в основних процесах університету за допомогою заздалегідь визначених дій.

Моделювання стратегічного розвитку університету можна охарактеризувати як певний процес при якому відбувається зв'язок теперішнього й минулого з позицій майбутнього; прийняття ефективних управлінських рішень щодо визначення стратегічних орієнтирів та забезпечення єдиних темпів розвитку всіх підсистем; посилення конкурентоспроможності університету на освітньому ринку.

Спираючись на теорію моделювання зазначимо етапи моделювання стратегічного розвитку університету, до яких належить: визначення критеріїв моделювання стратегічного розвитку університету; розробка моделі стратегічного розвитку університету; визначення пріоритетних завдань щодо стратегічного розвитку університету; конструювання технології моделювання стратегічного розвитку університету.

Поняття «механізм» («механізми») широко застосовується в багатьох суспільствознавчих науках і з повним на це правом вважається загальнонауковим. Тлумачні словники механізм у контексті соціальних явищ та процесів найчастіше характеризують як «внутрішню будову, систему чого-небудь» [8, С.55].

У нашому дослідженні механізм розуміємо як сукупність управлінських процесів, що впливають на стратегічний розвиток університету та регулюють хід і напрямок розвитку університету в довгостроковій перспективі.

З метою впровадження сучасних механізмів моделювання, трансформації з теоретичного рівня у практику державного управління необхідно, щоб вони відповідали вимогам доступності розуміння та можливостям масового використання, сприяли досягненню високої ефективності з точки зору реального забезпечення виконання стратегічних завдань, критеріям надійності й достовірності інформаційного забезпечення процесу управління освітою [10].

Варто зазначити, що метод моделювання стратегічного розвитку університету спирається на системний та синергетичний підходи. Застосування системного підходу до моделювання стратегічного розвитку відкриває широкі можливості для аналізу та виявлення динаміки змін, що відбуваються внаслідок зазначеного процесу. Отже, ми розглядаємо стратегічний розвиток університету не тільки як певний об'єкт, а й як систему, якій властиві функції, поведінка, дії суб'єктів діяльності (керівний склад університету). Згідно з системним підходом стратегічний розвиток університету характеризують такі особливості: змінність окремих його параметрів; унікальність і непередбачуваність поведінки системи в конкретних умовах; здатність змінювати структуру та формувати варіанти поведінки, протистояти руйнівним тенденціям, адаптуватися до змінних умов; прагнення до формулювання цілей усередині системи.

Синергетичний підхід виявляється в застосуванні теоретичних ідей для прогнозування подальших незворотних змін, які будуть відбуватися в майбутньому. Синергетичний ефект не може бути не врахований у моделюванні стратегічного розвитку університету, де ймовірне бачення університету в майбутньому постає як сукупність нелінійних процесів, які передбачають багатоваріантність, альтернативність шляхів еволюції навчального закладу та їх незворотність. Університет як складна відкрита система складається з безлічі підсистем, які знаходяться в рівновазі, за умови здійснення моделювання стратегічного розвитку рівновага порушується і система знаходиться в русі, у разі досягнення стратегічних цілей система знову знаходить рівновагу. Таким чином, зовнішні впливи, наприклад такі як кризи, можуть призвести до внутрішнього хаосу та позбавити систему саморозвитку, відкинути на попередні позиції в минуле, але стратегічний розвиток має спричинити пошук шляхів та способів виходу з хаосу, знайти «виходи» для виведення системи на новий якісніший рівень.

Натомість, В. Кремень зауважує, що «стан рівноваги може бути стійким (стаціонарним) і рухливим. Тривалий час у стані рівноваги перебувають лише «закриті системи»» [4, С.36].

Моделювання стратегічного розвитку університету здійснюється з урахуванням сукупності факторів, які класифікуються за такими критеріями:

1. За сферою виникнення: зовнішні, які виникають за межами університету; внутрішні, пов'язані з діяльністю університету, які не виходять за його межі.
2. За природою виникнення: економічні; політичні; соціальні; правові; технологічні.

3. За можливістю прогнозування: фактори, які можливо передбачити; фактори, які неможливо передбачити, які виникають раптово.

4. За масштабами розповсюдження: локальні; загальні

5. За ступенем відкритості: явні фактори; приховані, латентні фактори.

Моделювання стратегічного розвитку університету здійснюється в умовах невизначеності, що призводить до створення „м'яких проблем”, тобто таких, які характеризуються невизначеними граничними результатами та їх наслідки можна оцінити лише з часом. Для визначення ефективних стратегічних рішень необхідний великий обсяг інформації про зовнішні та внутрішні процеси.

Учені визначають чотири типи зовнішнього середовища, з огляду на специфіку вищих навчальних закладів можна охарактеризувати їх так:

1. Змінне середовище, яке характеризується швидкими змінами. Ці зміни можуть бути пов'язані з впровадженням нових навчальних технологій, відкриттям нових спеціальностей, освітніми реформами, новаціями конкурентів.

2. Вороже середовище, створюється внаслідок жорстокої конкуренції, воєнних дій, несприймання серед населення вищого навчального закладу як об'єкта одержання освіти.

3. Різномірне оточення пов'язане із залученням до навчання в університеті іноземних студентів з різних країн. Різномірне оточення викликає особливу політику впливу на потенційних студентів.

4. Технічно складне середовище характеризується розвитком високих технологій, пов'язаних з науково-технічним прогресом в усіх галузях, що в свою чергу потребує висококваліфікованих спеціалістів.

Формування інформаційної бази починається із збирання інформації щодо критичних елементів середовища такими способами:

1. Сканування середовища – пошук вже сформованої інформації, яка існує у ретроспективі.

2. Моніторинг середовища – відстеження поточної і нової інформації.

3. Прогнозування – спроба представити інформацію про майбутній стан середовища [9]. Враховуючи особливості університету як складної динамічної системи, до об'єктів стратегічного розвитку належать:

– власне університети, як відкриті складні системи, представлені сукупністю структурних підрозділів;

– структурні підрозділи, які входять до складу університету, і являють собою окремі сегменти ринку освітніх послуг (факультети, інститути, відділення, коледжі);

– окрема функціональна зона університету, яка являє собою особливу сферу діяльності (навчальні технології, наукові розробки, матеріально-технічне забезпечення тощо).

Проблема обґрунтування сучасних теоретичних механізмів стратегічного розвитку університету має вирішуватися шляхом комплексного підходу до аналізу сучасного стану та прогнозування адекватних перспектив університету в майбутньому. За допомогою моделювання керівництво вищих навчальних закладів має змогу без значних матеріальних зусиль розробити майбутнє університету у вигляді різних прогнозів, стратегій розвитку та ін.

Таким чином, моделювання у цьому випадку виступає як механізм ефективного управління стратегічним розвитком університету. Моделювання як механізм стратегічного розвитку університету акцентує увагу на таких процесах як розробка комплексного підходу розвитку всіх складових університету в довгостроковій перспективі; виявленні об'єктивних та суб'єктивних чинників впливу на розвиток університету, корегуванні існуючої організаційної структури; забезпеченні реалізації функцій моделі стратегічного розвитку університету; розроблення системи діагностики досягнення стратегічних цілей навчального закладу.

Так, моделювання надає можливість удосконалити управлінські процедури та прийняти найбільш вдалі стратегічні рішення з розвитку навчального закладу на підставі вивчення зарубіжного та вітчизняного досвіду управління стратегічним розвитком університету. Вважаємо, що використання методу моделювання стосовно стратегічного розвитку університету, дозволяє вивчати процес до його практичного втілення у реальність та виявити негативні наслідки, які можна ліквідувати чи ослабити; цілісно вивчити структуру процесу, передбачити встановлення внутрішніх зв'язків та виявити зовнішні впливи; розкрити особливості та етапи процесу стратегічного розвитку університету.

Отже, зазначимо переваги моделювання стратегічного розвитку університету:

- прогнозування майбутнього в умовах невизначеності та передбачення негативних наслідків;
- розроблення стратегії розвитку, яка спрямовує університет до позитивних змін;
- можливість розроблення альтернативних стратегій розвитку університету;
- формування інформаційної бази на основі аналізу внутрішніх та зовнішніх факторів впливу на розвиток університету;
- розроблення критеріїв оцінювання досягнення стратегічних цілей університету;
- можливість гнучкого реагування на виникнення нових проблем, які перешкоджають досягненню стратегічних цілей університету;
- забезпечення динамічності змін через прискорення практичних дій щодо реалізації стратегії розвитку на основі відповідної системи регулювання, контролю та аналізу;
- можливість колегіального розроблення стратегії розвитку університету, що впливає на мотивацію персоналу в досягненні стратегічних цілей.

Недоліки моделювання стратегічного розвитку університету:

- прийняття помилкових стратегічних рішень внаслідок отримання неякісної інформації;
- необхідність залучення професійних кадрів або зовнішніх консультантів;
- значні часові витрати на здійснення стратегічного аналізу середовища університету;
- залучення значної кількості керівного, професорсько-викладацького складу, а також співробітників та студентів з метою вивчення пропозицій щодо майбутніх перспектив університету та обговорення найбільш складних моментів стратегії розвитку навчального закладу.

Отже, моделювання як механізм стратегічного розвитку університету є перспективним методом, при якому удосконалюються зміст, форми і методи управлінської діяльності. Моделювання стратегічного розвитку університету як засіб модернізації управління вищим навчальним закладом можливе за таких умов: високої культури ринкових стосунків та високої внутрішньоорганізаційної культури; наявності достовірної інформації про вимоги ринку освітніх послуг, конкурентів та внутрішній потенціал університету; наявності кадрового складу, готового до стратегічного управління.

Висновок з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Таким чином, функціонування вищого навчального закладу забезпечується через його внутрішні механізми, зокрема механізм стратегічного розвитку. У практичній діяльності моделювання стратегічним розвитком університету є складним механізмом, який у свою чергу містить сукупність регламентуючих правил, законів, процедур та особливостей взаємодії між суб'єктами та об'єктами управління. Моделювання стратегічного розвитку університету дозволяє визначити тенденції, що зумовлюють стратегічний розвиток,

прогнозувати подальше його протікання, запропонувати умови ефективного досягнення стратегічних цілей університету. На наше переконання, моделювання є найбільш доцільним та ефективним механізмом стратегічного розвитку університету.

Перспективи подальших наукових досліджень вбачаємо у розробленні моделі стратегічного розвитку університету.

Джерела та література:

1. Глинский Б.А. Моделирование как метод научного исследования. (Гносеологический анализ)/ Б.А.Глинский - М.: Изд-во Московского университета, 1965 – 248 с.
2. Капченко Л.М. Моделювання організаційно-педагогічної діяльності в системі управління професійно-технічними навчальними закладами: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.06 / Капченко Леонід Миколайович. - К., 2002. – 243 с.
3. Козловський Ю.М. Теоретико-методологічні основи моделювання наукової діяльності вищого навчального закладу: автореф. дис. ... доктора пед. наук : 13.00.01 / Козловський Юрій Михайлович – Львів, 2012. – 557 с.
4. Кремень В.Г. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму/ В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. - К. : Педагогічна думка, 2012. – 366 с.
5. Мескон М. Х. Основы менеджмента : пер. с англ / Майкл Х. Мескон, Майкл Альберт, Франклин Хедоури. – 3-е изд. – М.: ООО „И. Д. Вильямс”, 2007. – 672 с.
6. Наукове моделювання [Електронний ресурс] - Режим доступу https://uk.wikipedia.org/wiki/Наукове_моделювання
7. Оборский Г.А. Моделирование систем / [Г.А.Оборский, А.Ф.Даценко, А.В.Усов, Д.В.Дмитришин] – Одесса: Астропринт, 2013 – 664 с.
8. Паращенко Л.І. Теорія і технології формування моделі системи економічних механізмів управління загальною середньою освітою: посібник / Паращенко Л.І. – К., 2014. - 197 с.
9. Стратегічний аналіз [Електронний ресурс]-Режим доступу [http://lib.uabs.edu.ua/library/Method/K_buhgalter_obliku/2005/555_2005.htm]
10. Усенко О.В. Місце і роль моделювання в державному управлінні освітою на сучасному етапі: дис. ... канд. наук з державного управління: 25.00.02/ Усенко Оксана Володимирівна– К., 2010 -206 с.

References

1. Gly`nsky`j B.A. Modely`rovany`e kak metod nauchnogo y`ssledovany`ya. (Gnoseology`chesky`j analy`z)/ B.A.Gly`nsky`j - M.: Y`zd-vo Moskovskogo uny`versy`teta, 1965 – 248 s.
2. Kapchenko L.M. Modelyuvannya organizacijno-pedagogichnoyi diyal`nosti v sy`stemi upravlinnya profesijno-texnichny`my` navchal`ny`my` zakladamy` : dy`s. ... kand. ped. nauk : 13.00.06 / Kapchenko Leonid My`kolajovy`ch. - K., 2002. – 243 s.
3. Kozlovs`ky`j Yu.M. Teorety`ko-metodologichni osnovy` modelyuvannya naukovoyi diyal`nosti vy`shhogo navchal`nogo zakladu: avtoref. dy`s. ... doktora ped. nauk : 13.00.01 / Kozlovs`ky`j Yuriy My`xajlovy`ch – L`viv, 2012. – 557 s.
4. Kremen` V.G. Sy`nergety`ka v osviti: kontekst lyudy`nocentry`zmu/ V. G. Kremen`, V. V. Il`yin. - K. : Pedagogichna dumka, 2012. – 366 s.
5. Meskon M. X. Osnovy menedzhmenta : per. s angl / Majkl X. Meskon, Majkl Al`bert, Frankly`n Hedoury`. – 3-e y`zd. – M. : ООО „Y`. D. Vy`l`yams`, 2007. – 672 s.
6. Naukove modelyuvannya [Elektronny`j resurs] - Rezhym dostupu https://uk.wikipedia.org/wiki/Naukove_modelyuvannya

7. Oborsky`j G.A. Modelyuvannya sy`stem / [G.A.Oborsky`j, A.F.Dacenko, A.V.Usov, D.V.Dmy`try`shy`n] – Odessa: Astropry`nt, 2013 – 664 s.

8. Parashhenko L.I. Teoriya i texnologiyi formuvannya modeli sy`stemy` ekonomichny`x mexanizmiv upravlinnya zagal`noyu seredn`oyu osvitoju: posibny`k / Parashhenko L.I. – K., 2014. - 197 s.

9. Strategichny`j analiz [Elektronny`j resurs] - Rezhy`m dostupu [http://lib.uabs.edu.ua/library/Metod/K_buhgalter_obliku/2005/555_2005.htm]

10. Usenko O.V. Misce i rol` modelyuvannya v derzhavnomu upravlinni osvitoju na suchasnomu etapi: dy`s. ... kand. nauk z derzhavnogo upravlinnya: 25.00.02/ Usenko Oksana Volody`my`rivna– K., 2010 -206 s.

Кравченко Е.И. Моделирование как механизм стратегического развития университета. В статье обосновывается процесс моделирования как механизм стратегического развития университета. Проблема моделирования стратегического развития университета занимает важное место в системе управления учебным заведением. Целью статьи является теоретическое обоснование моделирования как механизма стратегического развития университета. Автор раскрывает основные понятия исследования, анализирует их характеристики применительно к моделированию стратегического развития университета. Методологическими основами исследования является теория моделирования, положения стратегического менеджмента и управления учебными заведениями, системный и синергетический подходы. В статье акцентируется внимание на особенностях моделирования как механизма стратегического развития университета, раскрываются условия осуществления этого процесса, а также главные факторы, который оказывают значительное влияние на развитие высшего учебного заведения. Использование метода моделирования позволяет изучить процесс стратегического развития университета до его практической реализации, предусмотреть негативные последствия, а также целостно изучить структуру процесса. В статье определяется механизм как совокупность управленческих процессов, которые влияют на стратегическое развитие университета, и регулируют ход и направления развития университета в долгосрочной перспективе. Выявлены основные преимущества и недостатки моделирования стратегического развития университета. Доказано, что в практической деятельности управления стратегическим развитием является сложным механизмом, который в свою очередь содержит совокупность регламентирующих правил, законов процедур и особенностей взаимодействия между субъектами и объектами управления. Полученные результаты в исследовании свидетельствуют о том, что моделирование является эффективным механизмом стратегического развития университета.

Ключевые слова: моделирования, механизм, стратегическое развитие, университет, управление.

Kravchenko O.I. Modeling as a mechanism of the university's strategic development. The article deals the process of the modeling as a mechanism of the university's strategic development. The problem of the modeling of the university's strategic development occupies an important place in the educational institution management. The aim of the article is the theoretical justification of the modeling as a mechanism university's strategic development. The author reveals the basic concepts of research, analyzes their characteristics in the context of the modeling of the university's strategic development. Methodological bases of research are the theory of modeling, the position of strategic management and school management, systematic and synergetic approach. The article focuses on the modeling of a mechanism of the university's strategic development, reveals the conditions of this process, as well as the main factors that have a significant impact on the development of the higher education institution. The using the modeling approach allows to study the process of the university's strategic development before its implementation, to provide negative consequences, as well as holistically to study the structure of the process. The mechanism is determined as a complex of management processes, which affect the university's strategy development, and regulate the run and direction of university's development in the long-term perspective. The article presents the main advantages and disadvantages of the modeling of the university's strategic development. The author prove that the management of the strategic development is the composite mechanism in the practice, which in it's turn contains a set of governing rules, laws and procedures of the interaction between the subjects and objects of the management. The results of the investigation prove that the modeling is an effective mechanism of the university's strategy development.

Keywords: modeling, mechanism, strategic development, university, management.